

КАЗУС 3

Подс. Димов бил осъден с влязла в сила присъда на 03.05.2015г. на наказание 1 година „лишаване от свобода“ за престъпление по чл.325 ал.2 от НК, като на основание чл.66 ал.1 от НК изпълнението на наказанието е отложено за срок от 3 години.

На 13.11.2017г. подсъдимият Димов спрял управлението от него автомобил "Нисан Съни", на пешеходната пътека на паркинга на магазин „Техномаркет“, находящ се на бул. "Цариградско шосе" в град София, като по този начин възпрепятствал влизането на клиентите в магазина, въпреки че пред магазина имало обособен паркинг.

По това време пострадалият Иванов изпълнявал длъжност началник на охраната в магазина на "Техномаркет" на бул. "Цариградско шосе". Той видял, че подс. Димов е паркирал на пешеходната пътека и го поканил да премести автомобила си от там. Подсъдимият отвърнал, че това не го касае и той може да паркира, където желае. След повторна покана от страна на Иванов да премести автомобила, подсъдимият се качил в автомобила с репликата „Сега ще видиш, ще видиш какво ще стане“, потеглил към изхода на паркинга, където неочаквано направил обратен завой и от около 30 метра дистанция се насочил към пострадалия Иванов, който се намирал пред входа на магазина. Със скорост около 37-38 км/ч. автомобилът връхлетял върху пострадалия, като преди удара подсъдимият не направил какъвто и да е опит да задейства спирачната му система. Пострадалият Иванов бил ударен в дясното му коляно от предната броня на автомобила, вследствие на което с цялото си тяло паднал странично върху предния капак на автомобила на подсъдимия, ударил се в предното стъкло на колата и бил изхвърлен на терена, като паднал по лице. Вследствие на удара той изпаднал в безсъзнание за повече от 10 минути, довело до разстройство на здравето, временно опасно за живота.

В следствие на удара пострадалият получил и счупване на носните кости, кръвонасядания по гърба и дясна длан и охлузвания на дясна гривена става, разкъсно - контузна рана и оток на дясното коляно. Установеното счупване на носни кости е довело до разстройство на здравето неопасно за живота му. Другите телесни увреждания са му причинили болки и страдания.

От удара подсъдимият също получил телесни увреждания.

Първоинстанционният съд е постановил присъдата си на 08.04.2019г.

ВЪПРОСИ:

- 1/ Каква е правната квалификация на извършеното?
- 2/ Какво може да бъде наложеното наказание?
- 3/ Може ли да бъде наложено наказание „лишаване от свобода“ при условията на чл.66 ал.1 НК?
- 4/ Допустимо ли е разглеждането на делото по особените правила в НПК?
- 5/ В проведеното пред първоинстанционния съд разпоредително заседание подсъдимият чрез защитника си, се е позовал на допуснатото в досъдебното производство съществено процесуално нарушение, изразяващо се в отказа на органите на досъдебното производство за назначаване на съдебно-медицинска експертиза на подсъдимия и е поискал прекратяване на съдебното производство. Основателно ли е искането му?

ОТГОВОР НА НАКАЗАТЕЛЕН КАЗУС

Правна квалификация:

1. Деянието осъществява от обективна и субективна страна състава на престъпление по чл.342 ал.3 б."б" във вр. с чл. 342, ал. 1 НК.

Обект на престъплението са обществените отношения, свързани с безопасността в транспорта, водещи до причиняване на имуществени вреди, телесни увреждания или смърт.

Субект на престъплението по 342, ал. 3, б."б" предл.1 от НК може да бъде всяко наказателноотговорно лице, което управлява някое от изброените в ал.1 транспортни средства - подвижен железопътен състав, въздухоплавателно средство, моторно превозно средство, плавателен съд, бойна или специална машина. Без значение е дали това лице има правоспособност за управлението му или не.

Изпълнителното деяние на престъплението се изразява в нарушаване на правилата за движение на превозното средство. Налице е типична бланкетна норма, която се запълва от правила в ЗДвП, в редакцията им към датата на деянието. Престъплението е резултатно и представлява квалифициран текст на основния състав по чл.342, ал.1 от НК. В конкретния случай на пострадалото лице е причинена умишлено от подсъдимия средна телесна, изразяваща се в изпадането му в безсъзнание за повече от 10 минути. Това временно болестно състояние е с малка продължителност, но през времетраенето му е била налице опасност за живота на увредения, т.е налице е разстройство на здравето, временно опасно за живота по смисъла на чл.129 ал. 2 от НК. Другите телесни увреждания, причинени на пострадалия, са измежду визираните в чл.130 ал.1 и ал.2 НК. Причинената средна телесна повреда поглъща по-леките телесни увреждания и деецът следва да отговаря за по-тежкия резултат.

Член 342, ал. 3 от НК е специален по отношение на чл. 115 и сл., чл. 128 и чл. 12 от НК, поради което, ако деянието е осъществено чрез нарушаване на правилата за движение при управление на превозно средство, деецът ще носи наказателна отговорност по този текст от НК.

От субективна страна престъплението по 342, ал. 3, б."б" от НК е умишлено, като в случая е извършено с пряк умисъл от страна на подс. Димов - извършителят е съзнавал общественно-опасния характер и последиците от деянието и е искал тяхното настъпване - да причини телесно увреждане на пострадалото лице.

2. В чл. 342 ал.3 б."б" от НК е предвидено наказание „лишаване от свобода“ за срок от 3 до 12 години, като на основание чл.342 ал.4 от НК съдът лишава осъдения и от права по чл.37 т.6 и 7 от НК, като наказанието „лишаване от права“ по аргумент разпоредбата на чл.49 ал.2 от НК не може да бъде по-малко по размер от наказанието „лишаване от свобода“. Деец, който не е притежавал правоспособност да управлява моторно превозно средство към датата на инкриминираното деяние, не може да бъде лишен от това право.

3. В случая не е възможно на подс. Димов да бъде наложено наказание „лишаване от свобода“ при условията на чл.66 ал.1 НК, тъй като същият е осъждан за умишлено престъпление от общ характер, за което му е било наложено наказание лишаване от свобода. Извършил е деянието в изпитателния срок на вече наложеното му наказание за престъпление по чл.325 ал.2 от НК. И двете деяния / чл.325 ал.2 и чл.342 ал.3 б."б" от НК / са умишлени, поради което съдът следва да приложи разпоредбата на чл.68 ал.1 от НК и да постанови подс. Димов да изтърпи изцяло и отделно и отложеното наказание 1 година „лишаване от свобода“ за престъплението по чл.325 ал.2 НК.

4. Няма законова пречка делото да се разгледа при условията на глава 27 от НПК – съкратено съдебно следствие и по чл.371 т.1, и по чл.371 т.2 от НПК.

С оглед размера на предвиденото наказание „лишаване от свобода“ за престъплението по чл.342 ал.3 б."б" предл.1 от НК и обстоятелството, че подс. Димов е осъждан за престъпление от общ характер, не са налице основанията на чл.78а ал. 1 б."а" и „б“ за освобождаване от наказателна отговорност с налагане на административно наказание. Разглеждането на

делото по реда на глава 28 от НПК е недопустимо.

Няма законова пречка делото да се разгледа при условията на глава 29 от НПК, тъй като престъплението по чл.342 ал.3 б.“б“ предл.1 от НК не попада в ограниченията, посочени в чл. 381 ал.2 от НПК.

В казуса няма данни, налагащи разглеждането на делото по другите особени правила, визирани в част V на НПК.

5. Не е основателно искането на защитата на подс. Димов, направено в проведеното пред първоинстанционния съд разпоредително заседание за прекратяване на съдебното производство и връщане на делото на прокурора. Не е налице допуснато в хода на досъдебното производство съществено процесуално нарушение, ограничаващото правото на защита на подсъдимия. В разпоредбата на чл. 248 ал.4 от НПК законодателят изрично е посочил, че в разпоредителното заседание не се обсъждат нарушения, свързани с допускането, събирането, проверката и оценката на доказателства и доказателствени средства. В чл.249 ал.4 от НПК са указани съществените и отстраними нарушения на процесуалните правила, водещи до прекратяване на съдебното производство и връщане на делото на прокурора. Съдебната фаза на наказателния процес е централна и в нея винаги може да се направи искане от страните за попълване на доказателствената маса.

За всички признаци на посоченото престъпление виж ППВС №1/1983г.

Казусът е по материали по НОХД №2531/2012г. на Софийски градски съд, чиято присъда е потвърдена с решение №245 по ВНОХД № 427/2013г. на Софийски апелативен съд и решение № 71 по НД №43/2014г. на III наказателно отделение на Върховен касационен съд.

КАЗУС 2

Подсъдимият Петров е осъждан многократно за различни престъпления от общ характер на наказание „лишаване от свобода“. Изтърпял е ефективно от 2006г. да 2015г. по три отделни присъди наказания съответно от 1 година, 4 години и 3 години.

През 2017 година срещу подсъдимия Петров се водело досъдебно производство за тежко умишлено престъпление - за умишленото умъртвяване на пострадалия В. Това производство завършило впоследствие с присъда, постановена на 14.12.2018 год. по НОХД по описа на СГС, влязла в сила на 30.12.2018 г., с която подсъдимият Петров бил признат за виновен в извършване на престъпление по чл.116 ал.1 т.12 вр.чл.115 вр.чл.29 ал.1 б. „а“ и б.“б“ вр. чл.373 ал.2 вр. чл. 58а от НК и бил осъден на наказание „лишаване от свобода“ за срок от единадесет години.

Докато все още се водело досъдебното производство за убийството на В., с цел да избегне наказателното преследване, подсъдимият Петров решил да напусне Република България и да отиде в Република Гърция, откъдето да замине за Южна Америка. За целта подсъдимият си набавил сумата от около 40 000 евро и неистински документи за самоличност.

Тъй като подсъдимият не притежавал автомобил, той се свързал с пострадалия Димитров, с когото се познавали от преди. Пострадалият бил зависим към наркотични вещества и срещу обещание от страна на подсъдимия да го снабди с такива, се съгласил да го откара до границата с Република Гърция със собствения си лек автомобил.

На 22.04.2018 год., сутринта подсъдимият и пострадалият се приготвили да пътуват към границата с Р. Гърция. В себе си подс. Петров носел около 40 000 евро неистинските документи за самоличност. Преди да тръгнат подс. Петров. казал на пострадалия Димитров да го изчака, за да вземе багажа от жилището си, като му оставил документите и парите. Подс. Петров се върнал след няколко минути и забелязал, че автомобилът на Димитров не бил на мястото, където бил паркиран преди това. Още същия ден Петров успял да открие Димитров и веднага се нахвърлил да го бие, като го питал къде са парите и документите. Димитров отговорил, че е изхарчил всички пари, а документите е изхвърлил. Двамата отишли да търсят документите, но не ги намерили.

Подсъдимият се вбесил от стореното от Димитров,завързал ръцете му с връзки, тип „свински опашки“, след което го качил в автомобила му и го откарал в планината Витоша, над кв. Бояна. Петров паркирал автомобила в близост до поляна, свалил Димитров от автомобила и го повел по туристическа пътечка, като предварително го е вързал с въже. През цялото време, докато вървели по пътеката му нанасял побой с метален винкел. Около 13,00 ч. двамата стигнали до местността „С“, където подс. Петров повалил Димитров на земята и започнал да удря с винкела по главата и по тялото. Въпреки, че Димитров го молил да престане с побоя и да пощади живота му, яростта на Петров ескалирала и той продължил с побоя. След като му нанесъл го многобройни удари с винкела, Димитров престанал да се съпротивлява и Петров в една яма, като го затрупал с големи камъни. Два часа по-късно тялото на починалия Димитров било намерено случайно в ямата.

Майката на убития Димитров заплатила разноски за погребението му в размер на 2000лв. Депозирала пред съда молба за конституирането ѝ като страна в процеса.

ВЪПРОСИ

- 1/ Каква е правната квалификация на деянието?
- 2/ Кой е компетентният първоинстанционен съд? В какъв състав следва да се разгледа делото от първоинстанционния съд и от въззивния съд?
- 3/ В какво процесуално качество може да се конституира майката на пострадалия и до кой момент следва да стори това?

Казус 4

Подсъдимата Петкова била на 40 години и осъждана, както следва:

- с присъда, в сила от 20.02.2006 г., за извършено престъпление по чл. 198 от НК ѝ е било наложено наказание от седем години лишаване от свобода. Наказанието е било изтърпяно от подсъдимата на 13.06.2013 г.
- за престъпление по чл.196, ал.1, т.1, вр. чл.194, ал.1, вр. чл.29, ал.1, б.“б“ от НК, с присъда, в сила от 20.03.2014 г., и е било наложено наказание от три месеца лишаване от свобода, което да изтърпи при първоначален строг режим. Наказанието е изтърпяно на 29.06.2014 г.

След излизането си от затвора подсъдимата заживяла в с. Извор. В началото на месец януари 2017 г. там се запознала с пострадалата Атанасова. Атанасова споделила, че живее сама, синът ѝ живеел със семейството си в чужбина. Подс.Петкова предложила на пострадалата да ѝ помага в домакинството, срещу което да получава малки суми. Пострадалата се съгласила. Подсъдимата започнала да ходи всяка сутрин в дома ѝ.

На 01.02.2018 г. сутринта подс.Петкова отишла в дома на пострадалата. Поискала от Атанасова да ѝ даде 5 лв., за да си купи кафе и цигари. Атанасова ѝ обяснила, че в момента няма пари. Това ядосало подсъдимата и тя се нахвърлила върху пострадалата. Хванала я с ръце за гърлото. Атанасова успяла да я отблъсне за кратко и да стане от стола, на който седяла. Била с гръб към подсъдимата, която я ритнала с десния си крак в областта на кръста. Пострадалата паднала на земята, а подс. Петкова скочила върху нея, притиснала я с крака и колене в областта на гръдната кост, почнала отново да я стиска с ръце за шията. Атанасова била в съзнание, викала и правела опити да се отбранява. През целия период на нападението над нея пострадалата изпитвала изключителни страдания и мъчителни изживявания. Докато се борела с подсъдимата, викала името на живущата на горния етаж съседка. Тя чула виковете, но тъй като не били в добри отношения, решила да не обръща внимание. Подс.Петкова продължила да стиска пострадалата Атанасова за шията, докато последната престанала да дава признаци за живот. В резултат на действията на подс.Петкова по стискане на шията ѝ и упражняване на натиск над гръдния ѝ кош, на пострадалата Атанасова били причинени множество наранявания: охлузвания и кръвонасядания по лицето и шията, счупване на подезичната кост, счупване на ларинкса, кръвоизливи под плеврите на белите дробове, кръвонасядане по меките черепни покривки, счупване на гръдната кост и на множество ребра; разкъсване на десния бял дроб, оток на мозъка и на белите дробове. Причината за смъртта на Атанасова била механична асфиксия, в резултат от притискане на шията с ръце /удушаване/.

След като установила, че пострадалата Атанасова вече е мъртва, подс.Петкова решила да отнеме част от вещите ѝ. Разкопчала златните обеци от ушите на починалата и ги сложила в джоба си. Поставила в чували 4 бр. одеяла и ги взела. Общата стойност на вещите била 450 лв. След това се прибрала в дома си. Действията ѝ по изнасяне на вещите били наблюдавани от живеещи в съседство с пострадалата лица. Те влезли вътре и намерили тялото на Атанасова на пода.

Въпроси:

1. Каква е правната квалификация на извършеното от подс. Петкова?
2. Допустимо ли е разглеждането на делото по реда на глава 27- ма от НПК, при какви условия и какво наказание следва да се наложи, ако:
 - а. Съдебното производство е образувано на 02.11.2018 г?
 - б. Съдебното производство е образувано на 03.01.2020?
3. Внукът на Атанасова- Петко Атанасов, синът й- Иван Атанасов и снаха й- Мария Атанасова депозирали пред съда молби за конституирането им като граждански ищци и частни обвинители. Допустимо ли е искането им ?